

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО
“ 30 ” серпня 2024 року

«ПОГОДЖУЮ»

Завідувачка кафедри патофізіології,

 Вікторія ПІЛІПОНОВА

«29» «серпня» « 2024 р.»

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ»

Спеціальність	221 «Стоматологія»
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Стоматологія», 2022
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	патофізіології
Лектор	Доц.ЗВО Вікторія ПІЛІПОНОВА
Контактна інформація	<i>pathophysiology@vntu.edu.ua,</i> <i>вул.Пирогова, 56 (морфологічний корпус), (0432)</i> <i>570379</i>
Укладач силабусу	Ст.викл. Ірина РОМАНЕНКО

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 18, складова циклу дисциплін загальної підготовки
Курс/семестр	2 курс (IV семестр), 3 курс (V семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	180 годин /6 кредитів ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції - 26 год Практичні заняття - 72 год Самостійна робота -82 год В цілому: аудиторні заняття – 54,5%, самостійна поза аудиторна робота – 45,5%
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів- дистанційна, очна)

1. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Патологічна фізіологія – це наука, яка визначає життєдіяльність хворого організму, а саме - загальні закономірності виникнення, розвитку та завершення хвороби. Головним завданням курсу патофізіології полягає в тому, щоб навчити студентів розуміти значення патофізіології для медицини та системи охорони здоров'я, її місце в системі медичних знань; мати уявлення про клінічну патофізіологію як сучасний напрямок розвитку патофізіологічної науки; розуміти роль експериментального методу в вивченні патологічних процесів і хвороб, його можливості, обмеження і перспективи; застосовувати теоретичні знання з нозології, патофізіології клітини, типових порушень обміну речовин, типових патологічних процесів у дослідженнях питань етіології і патогенезу, проявів та наслідків порушень діяльності функціональних систем (органів) і найпоширеніших хвороб людини; аналізувати та робити висновки про причини і механізми функціональних, метаболічних, структурних порушень органів та систем організму при захворюваннях; бути здатними поєднувати досягнення клінічних досліджень та сучасних експериментальних підходів при вирішенні актуальних проблем етіології і патогенезу захворювань.

Передреквізити. як навчальна дисципліна патологічна фізіологія базується на системі знань з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, медичної та біологічної фізики, медичної хімії, неорганічної, біоорганічної та біологічної хімії, біології, молекулярної біології клітини, фізіології, мікробіології, вірусології та імунології, інтегрується з цими дисциплінами, а також з патоморфологією і фармакологією

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. формування навичок отримання і застосовування сучасних знань з патофізіології протягом усього часу професійного розвитку студента / лікаря / особистості. На підставі кінцевих цілей до кожного модулю або змістового модулю сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

Постреквізити. патофізіологія забезпечує теоретичні основи для опанування студентами клінічних дисциплін (внутрішні хвороби, хірургія, акушерство та гінекологія, клінічна фармакологія, педіатрія, анестезіологія та ін.), що передбачає як інтеграцію викладання з основними клінічними дисциплінами, так і набуття глибоких знань з

патофізіології, вміння використовувати ці знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності для вирішення клінічних проблем; розвиває фахові здібності до клінічного мислення лікаря - стоматолога; закладає основи формування когнітивних навичок, умінь отримувати і застосовувати теоретичні знання в професійному і особистісному розвитку.

2. Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

- мати уявлення про клінічну патофізіологію як сучасний напрямок розвитку патофізіологічної науки;
- розуміти роль експериментального методу в вивченні патологічних процесів і хвороб, його можливості, обмеження і перспективи;
- застосовувати теоретичні знання з нозології, патофізіології клітини, типових порушень обміну речовин, типових патологічних процесів у дослідженнях питань етіології і патогенезу, проявів та наслідків порушень діяльності функціональних систем (органів) і найпоширеніших хвороб людини;
- аналізувати та робити висновки про причини і механізми функціональних, метаболічних, структурних порушень органів та систем організму при захворюваннях;
- бути здатними поєднувати досягнення клінічних досліджень та сучасних експериментальних підходів при вирішенні актуальних проблем етіології і патогенезу захворювань;
- спираючись на розуміння основних законів виникнення, розвитку, варіантів завершення типових патологічних процесів, бути готовим до сприйняття і засвоєння новітніх досягнень сучасної медичної науки.
- Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.
- Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

1. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1 Загальна патологія	4 семестр 90 год/3 кредити	Лекції №№ 1-6 Практичні заняття №№ 1-15 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-11
Модуль 2 Патофізіологія органів і систем	4-5 семестр 90 год/ 3 кредити	Лекції № 7-13 Практичні заняття №№ 12-36

Дисципліна включає 36 тем, які поділені на 2 тематичні модулі.

Програма з патофізіології структурована два модулі та сім змістових модулів:

Модуль 1. Загальна патологія

Змістовний модуль 1. «Загальна нозологія. патогенна дія факторів зовнішнього середовища. роль внутрішніх чинників в патології».

Тема 1 Предмет і методи патофізіології. Загальне вчення про хворобу, етіологію та патогенез.

- Тема 2 Патогенна дія фізичних факторів навколишнього середовища (механічного фактору, барометричного тиску, термічного фактору, іонізуючого випромінювання та електричного струму)
- Тема 3 Роль реактивності, резистентності в патології. Порушення імунологічної реактивності.
- Тема 4 Алергія.
- Тема 5 Контроль практичних навичок №1 «Загальна нозологія. патогенна дія факторів зовнішнього середовища. роль внутрішніх чинників в патології».

Змістовний модуль 2. Типові патологічні процеси.

- Тема 6 Типові порушення периферичного кровообігу і мікроциркуляції.
- Тема 7 Запалення
- Тема 8 Гарячка
- Тема 9 Пухлини
- Тема 10 Голодування. Роль порушень вітамінного обміну у стоматологічній патології.
- Тема 11 Контроль практичних навичок №2 “ Типові патологічні процеси ”

Змістовний модуль 3. Типові порушення обміну речовин.

- Тема 12 Порушення вуглеводного обміну
- Тема 13 Порушення водно-електролітного обміну.
- Тема 14 Порушення кислотно-основної рівноваги.
- Тема 15 Контроль практичних навичок №3 «Типові порушення обміну речовин».

Модуль 2. Патологічна фізіологія органів і систем

Змістовний модуль 4. Патологічна фізіологія системи крові

- Тема 1 Порушення загального об'єму крові, еритроцитів і гемоглобіну. Постгеморагічні анемії.
- Тема 2 Гемолітичні анемії та анемії, спричинені порушенням еритропоезу.
- Тема 3 Лейкоцитози, лейкопенії.
- Тема 4 Лейкози (гемобластози).
- Тема 5 Порушення системи гемостазу
- Тема 6 Аналіз гемограм.
- Тема 7 Контроль практичних навичок №4 «Патологічна фізіологія системи крові».

Змістовний модуль 5. Патологічна фізіологія кровообігу та дихання

- Тема 8 Недостатність системи кровообігу серця. Ішемічна хвороба серця.
- Тема 9 Патофізіологія кровоносних судин. Артеріальна гіпертензія. Артеріосклероз, атеросклероз.
- Тема 10 Патофізіологія зовнішнього дихання. Гіпоксія.
- Тема 11 Контроль практичних навичок № 5 Патологічна фізіологія кровообігу та дихання

Змістовний модуль 6. Патологічна фізіологія травлення, печінки, нирок

- Тема 12 Патофізіологія системи травлення. Недостатність травлення.
- Тема 13 Патофізіологія печінки. Жовтяниці. Печінкова недостатність.
- Тема 14 Патофізіологія нирок. Ниркова недостатність. Аналіз урограм.
- Тема 15 Контроль практичних навичок №6 «Патологічна фізіологія травлення, печінки, нирок».

Змістовний модуль 7. Патофізіологія регуляторних систем. Екстремальні стани

- Тема 16 Патофізіологія ендокринної системи. Патологія гіпоталамо-гіпофізарної системи, щитоподібної та паращитоподібних залоз. Патофізіологія обміну мікроелементів. Остеопороз.
- Тема 17 Патофізіологія ендокринної системи. Патологія наднирникових залоз. Порушення функції статевих залоз.
- Тема 18 Патофізіологія нервової системи.

- Тема 19 Патолофізіологія екстремальних станів (стрес, загальний адаптаційний синдром, коми, шок, колапс).
 Тема 20 Контроль практичних навичок №7 «Патолофізіологія регуляторних систем. Екстремальні стани»
 Тема 21 Тестовий контроль за рік.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів патофізіології.

Практичні заняття передбачають:

1. Дослідження студентами стану фізіологічних функцій і змін відповідних параметрів за умов патології на підставі дослідів, записаних у відеофільмах, кінофільмах, поданих у комп'ютерних програмах та інших навчальних технологіях;
2. Вирішення ситуаційних задач (аналіз та інтерпретація параметрів гомеостазу, показників діяльності органів та систем, механізмів їх регуляції та ін.), що має клініко-діагностичне та прогностичне спрямування.

Засвоєння тем на практичних заняттях контролюється у відповідності з конкретними цілями.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- опитування студентів,
- використання тестів,
- розв'язування ситуаційних задач,

Самостійна робота студентів передбачає підготовку до практичних занять, підсумкових занять до модулів №1,2, опанування тем для самостійної позааудиторної підготовки. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра патофізіології/Студенту/Очна форма навчання/Стоматологія/ 2 (3) курс/Навчально-методичні матеріали. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmue.edu.ua.

5. **Форми та методи контролю успішності навчання**

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач
Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок
Підсумковий семестровий контроль (залік) по завершенню 4 семестру	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmue.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Підсумковий контроль дисципліни - іспит	Методи: передекламаційне тестування, усне опитування (згідно положення про організацію

	освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6 Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні розділові контролю	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див.Шкалу оцінювання)
Підсумковий контроль дисципліни	3 Сума балів за передекзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 6 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

		дисципліни	дисципліни
--	--	------------	------------

Критерії оцінювання знань студента

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати латинською термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини

Оцінка «добре» виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її медичного значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків, оформлює протокол.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні патофізіологічного дослідження, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, акуратно оформлює результати досліджень у протокол практичного заняття.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні патофізіологічного дослідження, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень, неохайно оформлює протокол.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні патофізіологічних досліджень, порушує порядок виконання практичної роботи, не реєструє хід роботи в протоколі.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок. (обсяг правильних відповідей 80-89 %). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до теста.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (іспит)

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який повністю відповів на усі теоретичні запитання, що складає не менше 81%, грамотно та логічно викладає матеріал, який зумів загальнотеоретичні положення пов'язати з конкретними патологічними процесами, при цьому зміна формулювання завдання не викликає труднощів із відповіддю. Теоретичні положення студент вміло застосовує при розв'язанні задач. Поряд з глибоким знанням матеріалу підручника та лекцій студент показує ознайомлення із додатковою літературою.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який вірно відповідає на 61-80% запитань білету, твердо знає програмний матеріал, грамотно і істотно викладає його. При вирішенні задач вірно використовує теоретичні положення.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який знає тільки основний матеріал, що складає не менше 51-60%, допускає неточності в формулюванні та не засвоїв деталей. Відчуває труднощі у застосуванні теоретичних положень при обґрунтуванні клініко-патолофізіологічних задач.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, який не знає основних питань програмного матеріалу, допускає істотні помилки, погано орієнтується у вирішенні клініко-патолофізіологічних задач.

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім.М.І.Пирогова (Вінниця, 2020). (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

12 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце на міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи

11 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав I місце на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або I місце на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи, або приймав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт

10 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце (II-III) на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи; або за участь (без призового місця) міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

9 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який приймав участь (без призового місця) у внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи

8 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який активно приймав участь у роботі студентського наукового гуртка, опублікував друковану роботу за результатами науково-практичного дослідження, але не приймав особисто участь у студентській науковій конференції, підготував стендову доповідь.

Кількість балів за індивідуальні завдання студента не може перевищувати 12 балів за дисципліну. При цьому, максимальна сума балів, яку може отримати студент за дисципліну не може перевищувати 200 балів

7 Політика курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, здійснюється згідно Закону «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII; Статуту ВНМУ ім. М.І.Пирогова, Правил внутрішнього розпорядку ВНМУ, Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова, Кодексу академічної доброчесності, Положення безпеки про порядок проведення навчання і перевірки знань.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра мікробіології#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має надати заповнений протокол робочого зошиту з відповідної теми, пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, або написання реферату, чи підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій,

студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра патофізіології/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра патофізіології/ Новини).

Алгоритм дій під час надходження сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення: заняття переривається, студенти організовано під керівництвом викладача, який проводить заняття, слідує в укриття цивільного захисту і перебувати до скасування сигналу. Після відміни сигналу: заняття продовжуються або студентам рекомендується самостійно доопрацювати матеріал з послідовним опитуванням на наступному занятті.

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

8 Навчальні ресурси Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра патофізіології/ Студенту.

ОСНОВНА

1. Атаман О. В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях : навч. посіб. / О. В. Атаман. – 6-те вид., онов. і допов. – Вінниця : Нова Кн., 2021. – 568 с.
2. Патофізіологія: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл./Ю.В.Биць,Г.М.Бутенко[та ін.]; за ред.:М.Н.Зайка, Ю.В.Биця, М.В. Криштала.-6-е вид., перероб. і допов. –Київ: Медицина, 2017. -737 с.
3. Pathophysiology : textbook for students of higher medical education / N. V. Kreishtal [et al.] ; eds.: N. V. Kreishtal, V. A. Mikhnev. – 3rd ed. – Kyiv : Medicine, 2019. – 656 p. : il.
4. General and clinical pathophysiology / A. V. Kubyshkin [et al.] ; eds.: A. V. Kubyshkin, A. I. Gozhenko. – 4th ed. – Vinnytsya : Nova Knyha, 2020. – 696 p.
5. General and clinical pathophysiology: textbook for students of higher educational institutions, of IV th lever of accreditation/A.V.Kubyshkin [et.al.]; ed.by.: A.V.Kubyshkin, A.I. Gozhenko;peu.: N.V.Krishtal, N.K.Kazimirko.-2 nd ed. – Vinnytsa: Nava Knyha Publishers, 2016.-656 p.
6. Pathophysiology-Патофізіологія: підручник для мед.ВНЗ IV р.а.Затверджено МОН/ за ред.М.В.Криштала, В.А.Міхньова.-Київ: Медицина, 2017.-656с.
7. Simeonova N.K. Pathophysiology-Патофізіологія: textbook for students of higher medical educational institutions of theIII-IV accreditation levels/N.K. Simeonova; ed. by V.A.Mikhnev.-3 rd ed. – Kyiv:AUS Medicine Publishing, 2017.-544p.

ДОПОМІЖНА

1. Захворювання органів травлення у сімейній медицині : навч. посіб. для студентів, лікарів-інтернів, а також лікарів заг. практики-сім. лікарів, дільн. терапевтів і педіатрів, гастроентерологів, реабілітологів / Л. С. Бабінець, І. О. Боровик, Л. В. Андріюк. – Київ : Медицина, 2021. – 328 с.
2. Вибрані питання патологічної фізіології: кн. в 3-х ч. Ч.2. Типові патологічні процеси /[М.С.Регеда, Л.Любінець, М.Бідюк та ін.]; за ред.М.С.Регеди.-Львів: Сполом,2008.-276с.
3. Ганонг В.Ф. Фізіологія людини: підручник: пер. з англ./В.Ф.Ганонг.-Львів: БаК, 2002-784с.
4. Набуті і вроджені захворювання при дисфункції обміну вітамінів / за ред. І. Ю. Багмут. – Харків : Золоті сторінки, 2020. – 258с

5. Gubskiy Yu. I. Bioorganic Chemistry : textbook for the students of medical universities / Yu. Gubskiy. – 2nd ed. – Vinnytsya : Nova Knyha Publishers, 2019. – 224 p.
6. Казмірчук В.Є. Клінічна імунологія і алергологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. IV рівня акредитації / В.Є. Казмірчук, Л.Є. Ковальчук. – Вінниця: Нова книга. 2006. – 582 с.
7. Dr. Mowafy, Ahmed. Endocrinology / A. Dr. Mowafy. – Cairo : University Book Center, 2021. – 170 p. – (InCapsule Series Smarter Not Harder).
8. Логвіненко В. А. Серцево-судинна система. Периферична нервова система : метод. рек. / В. А. Логвіненко, В. О. Тихолаз, Л. В. Фоміна ; Вінниц. НМУ ім. М. І. Пирогова, Каф. анатомії людини. – Вінниця : [б. в.], 2020. – 209 с.
9. Губський Ю. І. Біоорганічна хімія : підруч. для студентів вищ. мед. та фарм. закл. освіти III–IV рівнів акредитації / Ю. І. Губський. – 3-тє вид., стер. – Вінниця : Нова Кн., 2019. – 416 с. : іл..
10. Патофізіологія: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Ю. В. Биць, Г. М. Бутенко [та ін.]; за ред.: М. Н. Зайка, Ю. В. Биця, М. В. Криштала. – 5-е вид., перероб. і допов. – Київ: Медицина, 2015. – 752 с.
11. Навчальний посібник з патофізіології : для студентів фарм. фак. дистанц. форми навчання / Вінниц. НМУ ім. М. І. Пирогова, Каф. патофізіології ; ред. Н. А. Рикало ; уклад.: Н. А. Рикало [та ін.]. – Вінниця : [б. в.], 2019. – 123 с.
12. Роговий Ю.Є. Патофізіологія взаємодії систем регуляції агрегатного стану крові та водно-сольового обміну / В. І. Швець, Ю.Є. Роговий, І. Д. Шкробанець. – Чернівці: Місто, 2009. – 372 с.
13. Розвиток патофізіології в Україні: / за ред. О. О. Мойбенка; уклад. С. Б. Французова. – Київ: б. в., 2009. – 305 с.
14. Основи електрокардіографії : навч. посіб. для лікарів-слухачів закл. (ф-тів) післядиплом. освіти / за ред.: О. Й. Жарінова, В. О. Куця. – 4-е вид., переробл. і допов. – Київ : Четверта хвиля, 2020. – 247 с.
15. Simeonova N. K. Pathophysiology=Патофізіологія: textbook for students of higher medical educational institutions of the III-IV accreditation levels / N.K. Simeonova; ed. by V. A. Mikhnev. – 2nd ed. – Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2015. – 544 p.
16. Логвіненко В. А. Центральна нервова система : метод. рек. / В. А. Логвіненко, В. О. Тихолаз, Л. В. Фоміна ; Вінниц. НМУ ім. М. І. Пирогова, Каф. анатомії людини. – Вінниця : [б. в.], 2022. – 151 с.
17. Dr. Mowafy, Ahmed. Haematology / A. Dr. Mowafy. – 4th ed. – Cairo : University Book Center, 2021. – 114 p. – (InCapsule Series Smarter Not Harder).
18. Акт впровадження результатів наукових досліджень в науковий процес «Нормативні сонографічні параметри селезінки у здорових чоловіків та жінок різних соматотипів», «Показники кардіоінтервалографії у практично здорових юнаків і дівчат з різними типами гемодинаміки», протокол засідання кафедри патофізіології ВНМУ ім. М. І. Пирогова № 20 від 26 червня 2018 року.
19. Акт впровадження результатів наукових досліджень в науковий процес «Зміни цитокінового статусу при адреналіново-кальцієвому пошкодженні серця тварин та його корекція кварцетином», «Спосіб моделювання парадонтиту з ураженням сполучної тканини пародонта» протокол засідання кафедри патофізіології ВНМУ ім. М. І. Пирогова № 12 від 1 березня 2019 року.
20. Акт впровадження результатів наукових досліджень в науковий процес «Патогенез генералізованого парадонтиту: порушення імунно-цитокінових, некротичних та апоптичних процесів та їх корекція», протокол засідання кафедри патофізіології ВНМУ ім. М. І. Пирогова № 12 від 20 лютого 2018 року.
21. Акт впровадження результатів наукових досліджень в науковий процес «Вплив комбінованої механічної і термічної травми на функціональний стан печінки в період пізніх проявів травматичної хвороби», «Вплив гострої крововтрати, ускладненої ішемією-реперфузією кінцівки, на функціональний стан нирок та їх корекції карбацетамом» протокол засідання кафедри патофізіології ВНМУ ім. М. І. Пирогова № 7 від 21 листопада 2019 року.
22. Акт впровадження результатів наукових досліджень в науковий процес «Патогенез змін букального епітелію та динаміка CD- антигенів при міомах матки», протокол засідання кафедри патофізіології ВНМУ ім. М. І. Пирогова № 14 від 6 травня 2019 року.

- 23 Акт впровадження результатів наукових досліджень в науковий процес «Метаболічна корекція гепато-кардіальних факторів ризику у хворих із постінфарктним кардіосклерозом», протокол засідання кафедри патофізіології ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 4 від 25 жовтня 2017 року.
- 24 Акт впровадження результатів наукових досліджень в науковий процес «Механізми регенерації експериментальних дефектів нижніх щелеп шурів при застосуванні матеріалу на основі гідроксиапатиту та полілактиду», протокол засідання кафедри патофізіології ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 18 від 1 червня 2018 року
- 25 Макаренко О. А. Конспект лекцій. Окремі глави патофізіології / О. А. Макаренко, Т. В. Коломійчук. – 2022.
- 26 Набуті і вроджені захворювання при дисфункції обміну вітамінів / за ред. І. Ю. Багмут. – Харків : Золоті сторінки, 2020. – 258 с.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

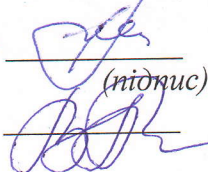
Електронна адреса сайту університету ВНМУ ім. М.І. Пирогова: <http://www.vnmu.edu.ua>
Електронна адреса сайту кафедри патофізіології ВНМУ ім. М.І. Пирогова: <http://pathophysiology.vnmu.edu.ua/>
Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
Сайт бібліотеки <http://library.vsmu.edu.ua>
Фізіологічний журнал
<http://www.nas.gov.ua/publications/periodics/UA/SitePeriodic/Pages/default.aspx?ffn1=IDperiodics&fft1=Eq&ffv1=151>
Журнал «Клиническая патофизиология» <http://clinical-pathophysiology.ru/pages/istoriya-zhumala.php>
Журнал «Клиническая патофизиология и экспериментальная патология» <https://pfiet.ru/>
<https://www.youtube.com/user/MEDCRAMvideos>
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
www.ExamConsult.co.uk
www.medicalstudent.com
www.puthguy.com
www.bloodline.net
www.tdmu.edu.ua
<http://libr.krmu.kharkov.ua>
<http://www.librare.gov.ua>
<http://nbuv.gov.ua>
<http://comp-doctor.ru>
<https://nmapo.edu.ua>
<http://www.medbioworld.com>
<http://roar.eprints.org/>
<http://www.sciencekomm.at/>

- 9 Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра патофізіології/ Студенту).
- 10 Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра патофізіології/ Студенту).

Силабус з дисципліни «___патофізіологія___» обговорено та затверджено на засіданні кафедри патофізіології (протокол № __1__, від «__29__» серпня 2024 року)

Відповідальний за курс

Завідувач кафедри


(підпис)

Ірина РОМАНЕНКО

Вікторія ПІЛІПОНОВА